

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/234/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113225490
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8113225490.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou, v právnej veci navrhovateľky: M. A., nar. XX.XX. XXXX, bytom H.Á. XXX, I. Š., t.č. H. F. XXX, U. J. I., v konaní zastúpená Mgr. Janou Sadloňovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná 14, Prešov, proti odporcovi: M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, I. Š. v konaní zastúpený JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou advokátkou so sídlom v Prešove, Slovenska 69, Prešov, o zrušenie BSM počas trvania manželstva, takto

rozhodol:

z r u š u j e za trvania manželstva bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania navrhovateľky M. A., rod K. a odporcu M. A., ktoré vzniklo dňa 17.7.1965 uzatvorením manželstva, zapísaným v knihe manželstiev Mestského národného výboru v N. Ľ. vo zväzku č. X ročník XXXX na strane XXX pod poradovým číslom XX,

náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 2.9.2013 sa navrhovateľka domáhala, aby súd zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania, ktoré vzniklo uzatvorením ich manželstva dňa 17. 7. 1965 na Mestskom národnom výbore v N. Ľ..

Svoj návrh odôvodnila tým, že odporca nadmerne požíva alkoholické nápoje, k navrhovateľke sa dlhodobo správa veľmi zle. Niekoľkokrát navrhovateľku fyzicky napadol, nadával jej a urážal ju. Odporca si prisvojuje spoločné úspory a okrem finančných prostriedkov, ktoré dostáva zo starobného dôchodku, tieto používa na nákup alkoholických nápojov, pričom používa aj finančné prostriedky z jej starobného dôchodku. Odporca naposledy fyzicky napadol navrhovateľku a vyhnal ju z domu, ktorá sa teraz zdržiava u dcéry. Navrhovateľka poukázala na to, že za tejto situácie ďalšie trvanie bezpodielového spoluvlastníctva odporuje dobrým mravom, lebo odporca sa stáva spoluvlastníkom vecí, ktoré zaobstaráva navrhovateľka výhradne zo svojho príjmu.

Odporca sa k návrhu pripojeným listinným dôkazom na výzvu súdu s procesným poučením podľa § 114 ods. 1 O.s.p. a nasl. § 120 ods. 1 a ods. 4 Zák. č. 99/1963 Zb. O.s.p. v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len O.s.p.) po ich doručení súdom písomne vyjadril.

Odporca vo svojom vyjadrení poukázal na to, že nie sú dané žiadne závažné dôvody a teda nie je splnená podmienka pre to, aby bolo návrhu vyhovie, navrhol návrh navrhovateľky zamietnuť. Poukázal na to, že navrhovateľka sa domáhala zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva, ktorý odôvodňuje tým, že odporca nadmerne požíva alkoholické nápoje, a k navrhovateľke sa dlhodobo správa zle, mal ju zbiť, nadávať jej a urážať ju, prisvojovať si spoločné úspory a okrem svojich prostriedkov míňať aj prostriedky navrhovateľky tieto tvrdenia odporca kategoricky odmieta

a poukázal na to, že s navrhovateľkou sú manželmi takmer 50 rokov a počas celého obdobia so spoločnými finančnými prostriedkami hospodárila výlučne navrhovateľka. Taktiež nie je pravdou, že odporca navrhovateľku z domu vyhnal, ale naopak, sama sa bezdôvodne zo spoločnej domácnosti odsťahovala. Podľa citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka je možné zrušiť BSM za trvania manželstva v prípade, ak je daná existencia závažných dôvodov, voči odporcovi sa však nevedie žiadne exekučné konanie a nemá ani žiadne dlhy, spoločný majetok nerozpredáva ani ho nemiňa neuvážene a bez súhlasu navrhovateľky. Obaja účastníci sú starobní dôchodcovia, ktorých jediným príjmom je starobný dôchodok, čo postačuje len na uspokojenie základných životných potrieb.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a listinnými dôkazmi, a vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 4.3.2014 č.k. 12C 234/2014 - 27, ktorým zamietol návrh žalobkyne.

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka odvolanie, na základe ktorého odvolací súd uznesením zo dňa 26.6.2014 č.k. 1 C o 107/2014 - 38 zrušil rozsudok súdu 1. stupňa a vrátil vec na ďalšie konanie. Uložil súdu 1. stupňa vykonať vo veci doplnenie dokazovania vypočutím informovaných osôb - dcér účastníkov za účelom vytvorenia si obrazu o situácii v manželstve účastníkov a o tom, či skutočne nenastala situácia, že ďalšie trvanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov účastníkov, by bolo v rozpore s dobrými mravmi. A na základe toho posúdiť, či nastala situácia manželstva účastníkov spočívajúca v tom, že ďalšie trvanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov účastníkov by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Súd na základe takto vyjadreného právneho záveru odvolacieho súdu doplnil dokazovanie výsluchom svedkýň M. S., S. H.V., H. Š., N. Y., S. K. a zistil tento skutkový stav:

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že títo uzatvorili manželstvo dňa 17.7.1965. Manželstvo nie je rozvedené z manželstva pochádzajú 3 plnoleté deti. Navrhovateľka a odporca sú dôchodcami obaja poberajú starobný dôchodok.

Vo veci bola vypočutá navrhovateľka, ktorá uviedla, že v roku 2012 ju odporca zbil a vyhnal z domu, nadával jej, následne sa v septembri 2012 vrátila domov a všetko bolo v poriadku s odstupom času, však opäť vznikli rozpory medzi nimi, ktoré vyústili do denných hádok. Pred Vianocami opätovne fyzicky zaútočil na navrhovateľku, osočoval ju, že mu je neverná a, že požíva alkoholické nápoje obvinil ju, že mu odcudzila 340.000,- Sk. Opäť sa vrátila domov na jeho naliehanie, avšak po troch týždňoch sa zopakovala situácia v súčasnosti žije u dcéry a nemieni sa vrátiť do spoločného domova. Čo sa týka finančných prostriedkov tieto mali uložené na spoločnej vkladnej knižke, kde bez jej súhlasu vykonal odporca výber 5.000,- eur, doma mali k dispozícii hotovosť 2.200,- eur, o ktorých nevie ako naložil, potrebovala si zariadiť svoje osobné veci, a žiadala na odporcovi vyplatenie polovice týchto peňazí, načo reagoval protinávrhom, že pokiaľ mu ona vráti 350.000,- Sk, on jej neposkytne z týchto spoločných prostriedkov finančné prostriedky. Navrhovateľka od mája 2013, býva u dcéry návrh na rozvod manželstva nepodala, uviedla, že sa nemieni nikdy vrátiť do spoločnej domácnosti s odporcom. Potvrdila, že odporca nemá žiadne dlhy ani počas manželstva žiadne nevytváral uviedla však, že požíval alkoholické nápoje. Vytýkala, že odporca užíva nehnuteľnosť sám, ako odišla z ich spoločného rodinného domu, zamedzil jej prístup, vymenil zámok a od júla 2003 sa nepokúšala rodinný dom navštíviť.

Odporca vo veci uviedol, že nikdy fyzicky nenapadol navrhovateľku, čo sa týka hospodárenia so spoločnými prostriedkami uviedol, že celý život pracoval naopak s finančnými prostriedkami hospodárila navrhovateľka, ktorá mu prideľovala finančné prostriedky na ten - ktorý účel. Nemá žiadne dlhy, žiadne pôžičky ani úver. Naopak zo strany navrhovateľky mu boli odcudzené finančné prostriedky. Po odchode manželky z ich spoločného rodinného domu navštívili advokáta, ktorý ho poučil, že nesmie brániť navrhovateľke užívať spoločný dom a odniesol jej kľúče k dcére. Od júla 2013 sa však navrhovateľka do domu nevrátila ani nenavštívila, pritom nijakým spôsobom jej nebráni. Čo sa týka finančných prostriedkov, ktorých výber realizoval tieto má k dispozícii tieto zabezpečil výberom z toho dôvodu, že sa obával, že navrhovateľka ich použije na milencov. Poprel, že by niekedy ju požíval alkoholické nápoje.

Svedkyne M. S., S. H. M. H. Š. dcéry účastníkov konania zhodne uviedli, že počas trvania manželstva ich rodičov odporca požíval vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. Poukazovali na to, že počas trvania manželstva hospodárila s finančnými prostriedkami prevažne navrhovateľka, odporca ale presadzoval,

že hospodárenie finančnými prostriedkami, bolo v jeho záujme (napríklad pri kúpe nového motorového vozidla). Svedkyňa H. Š. uviedla príklad, ak mama ušetrila finančné prostriedky na opravu kúpeľne, otec mal posledné slovo a ak s tým nesúhlasil nemohli byť na tento účel použité, čo sa opakovalo vo všetkom. Po odchode navrhovateľky našli na predaj na internete ich spoločný rodinný dom, samozrejme bez súhlasu matky, taktiež vybral finančné prostriedky z vkladnej knižky bez súhlasu matky. Všetky svedkyne poukázali na to, že žalovaný sa správal k žalobkyni vulgárne, kričal, často žiadal žalobkyňu o finančné prostriedky na nákup alkoholických nápojov, uvedené požívanie alkoholických nápojov hodnotili ako závislosť.

Vo veci bola vypočutá aj príbuzná S. K., ktorá naopak uvádzala, že žalovaný sa často sťažoval, že nemal vedomosť, aká je výška jeho dôchodku, že finančné prostriedky mala v dispozícii len žalobkyňa, ktorá s nimi hospodárila, podľa svojho uváženia. Žalovaného označila skôr za šetrného a podľa nej uvádzal, že má uhradené všetky platby spojené s bývaním, v podstate celú situáciu zhodnotila za nepochopiteľnú.

Na doplňujúce otázky žalobkyňa uvádzala, že sa rozhodovali spolu o tom aké finančné prostriedky ako budú použité resp. žalovaný mal informácie o tom ako budú finančné prostriedky použité. Žalobkyňa však poukazovala na to, že bola nútená hospodáriť tak, aby bol dostatok finančných prostriedkov na všetko, ale nakupovalo sa len čo najskromnejšie tak, aby mali deti zabezpečené všetko, čo potrebovali. Žalobkyňa odôvodňovala podanie návrhu tým, že bola fyzicky napadnutá zo strany žalovaného, tento ju urážal a nakoniec ju vyhodil z domu s tým, že v budúcnosti nechce niesť zodpovednosť za prípadné dlhy spôsobené žalovaným a rozvíesť sa nechce náboženských dôvodov.

Na základe takto zisteného stavu veci súd právne uzatvára:

Podľa § 148 Zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len OZ) zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v závažných dôvodov najmä ak ďalšie trvanie bezpodielového spoluvlastníctva odporovalo dobrým mravom, môže súd na návrh niektorého z manželov toto spoluvlastníctvo zrušiť i za trvania manželstva.

Podľa § 151 O.Z., ak za trvania manželstva bezpodielové spoluvlastníctvo zaniklo, môže sa obnoviť len rozhodnutím súdom vydaným na návrh jedného z manželov.

Na základe zisteného skutkového stavu a citovanej právnej úpravy súd návrh zamietol, pretože dôvody uvedené navrhovateľkou nie sú dostačujúce k tomu, aby súd rozhodol o zrušení BSM za trvania manželstva účastníkov.

Rozpor s dobrými mravmi tu v správaní odporcu nie je, tento nespôsobil peňažné dlhy, zaťažujúce hospodársku stabilitu rodiny a nie je tu reálna obava, že na uspokojenie týchto dlhov neuvážene spôsobených odporcom, by mohol byť použitý spoločný majetok patriaci do BSM a to na úkor navrhovateľky.

Za závažné dôvody zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva možno považovať mánotratné správanie za jedného z manželov, poškodzovanie hospodárskych záujmov rodiny. Dôvodom zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva je spravidla také závažné správanie manžela, ktoré sa prejavuje v nehospodárnom nakladaní so spoločným majetkom na úkor rodiny, najmä maloletých detí, alebo tým, že manžel sa vôbec na vytváraní spoločného majetku nepodieľa, vyhýba sa práci, jednoducho, že inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov neplní svoj účel.

Po doplnenom dokazovaní súd poukazuje na to, že popisované správanie odporcu navrhovateľkou, tak v žalobnom návrhu, ako aj vo výpovedi, preukazuje rozpor v dohode o hospodárení so spoločným majetkom, ale aj trvalú neschopnosť ujednotiť sa v hospodárskych záujmoch. Navyiac účastníci nevedú v súčasnosti dlhodobu spoločnú domácnosť už dlhodobu spoločne nehospodária.

Odporca uviedol, že reálne neohrozuje majetok navrhovateľky, naopak poukázal na to, že navrhovateľka sama opustila spoločnú domácnosť, pričom od júla 2013 sa domov nevrátila, pričom jej žiadnym spôsobom nebráni, čo potvrdila aj samotná navrhovateľka vo svojej výpovedi, uviedla, že sa nepokúsila fyzicky skontrolovať domácnosť a nehnuteľnosť od júla 2013. Svedkyne však zhodne uviedli, že

spoločnú domácnosť opustila po predchádzajúcich dlhodobých nezhodách, a zistili, že rodinný dom ponúkal žalovaný na predaj bez vedomia žalobkyne.

Na základe zisteného skutkového stavu, cit. právnej úpravy ako aj vyjadreného právneho záveru odvolacieho súdu, súd napokon žalobe vyhovel, pretože dôvody uvedené navrhovateľkou sú dostačujúce k tomu, aby súd rozhodol o zrušení BSM za trvania manželstva účastníkov, ďalšie trvanie BSM odporuje dobrým mravom. Odpor s dobrými mravmi je tu v správaní odporcu, ktorý jednak ponúkol rodinný dom na predaj hoci nemal súhlas navrhovateľky a nakladal s finančnými prostriedkami na vkladnej knižke hoci patria do BSM a teda je tu reálna obava, by mohol byť použitý spoločný majetok patriaci do BSM na úkor navrhovateľky. V tomto ohľade súd poukazuje aj na to, že správanie odporcu je v rozpore s dobrými mravmi, ktoré ako interpretačné pravidlo upravuje ustanovenie § 3 Obč. zák. Hoci Občiansky zákonník priamo pojem dobré mravy nedefinuje, vo všeobecnosti však možno s použitím § 3 cit. zákona hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorých sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Odporca tieto zásady nerešpektuje a tým reálne ohrozuje majetok navrhovateľky.

Súd dodáva, že rozsudok vydaný v tomto konaní, má konštitutívny charakter a bezpodielové spoluvlastníctvo zaniká dňom právoplatnosti rozsudku o jeho zrušení (teda nie spätne). Po zániku BSM majú účastníci vykonať jeho vysporiadanie v zmysle §§ 149 a 150 Obč. zák., čo je však už nad rámec tohto konania.

Podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu predstavuje ust. § 150, podľa ktorého súd výnimočne nemusí priznať náhradu trov konania celkom alebo sčasti, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa tie však musia mať vždy výnimočný charakter. Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

Pre nepriznanie náhrady trov konania súd viedli zvláštne okolnosti konkrétneho prípadu, navrhovateľka na jednej strane poukazovala na to, že nie je schopná žiť v jednej domácnosti spolu s odporcom, opustila spoločnú domácnosť a zrejme k jej obnoveniu v budúcnosti už ani nedôjde, čo sú dôvody pre rozvod manželstva, nakoľko manželstvo účastníkov konania neplní žiadnu z funkcií daných zákonom o rodine. Na druhej strane o rozvod manželstva nemala záujem, pričom rozvodom manželstva by sa následne riešila aj situácia ohľadom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo by bolo komplexne vyriešené. Takto právne existujúce manželstvo, ktoré reálne nefunguje môže napr. z pohľadu sociálnych úľav v budúcnosti nespravodlivo zvýhodniť manželov, ktorí spolu nežijú (napr. vdovský dôchodok).

Pre tento postoj navrhovateľky, ktorá nepripúšťa rozvod manželstva z náboženských dôvodov, súd z pohľadu hospodárnosti pri posudzovaní náhrady trov konania navrhovateľke, hoci v konaní bola úspešná, náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.